

Vlaams
Parlement

ingediend op **650** (2015-2016) – Nr. 1
15 februari 2016 (2015-2016)

Motie betreffende een belangenconflict

van Joris Vandenbroucke, Björn Rzoska, Rob Beenders,
Johan Danen, Bruno Tobback en Hermes Sanctorum-Vandevoorde

met betrekking tot
de levensduurverlenging van Doel 1 en 2

TOELICHTING

De beslissing van de Federale Regering om de levensduur van de kerncentrales Doel 1 en Doel 2 te verlengen, staat haaks op het Vlaamse beleid ter ondersteuning van de productie van hernieuwbare energie.

Door de kerncentrales open te houden, ontstaat er een overcapaciteit op de Belgische productiemarkt van elektriciteit, zoals ook al is aangegeven door hoogspanningsnetbeheerder Elia in zijn meest recente rapport over de bevoorradingszekerheid. Momenteel is er een productiecapaciteit van bijna 20.000 megawatt, en een importcapaciteit van nog eens 4500 megawatt, terwijl er in het meest extreme geval 14.250 megawatt aan productiecapaciteit nodig is.

Het gevolg is dat het investeringsklimaat voor hernieuwbare energie wordt aangetast. Bestaande installaties zullen door de overcapaciteit niet hun verhoopte rendement halen, terwijl de incentive om te investeren in nieuwe installaties wegvalt. Zeker op momenten van lage vraag en beperkte exportmogelijkheid zullen hernieuwbare-energie-installaties moeten worden afgeschakeld. In theorie hebben die weliswaar voorrang op het net, maar door het feit dat kerncentrales niet zomaar kunnen worden aan- en uitgezet, zijn het in feite windmolens en zonne-installaties die bij overproductie van het net moeten worden gehaald.

Die realiteit staat haaks op de doelstellingen van het Vlaamse Gewest inzake de productie van hernieuwbare energie. Niet alleen is het op termijn een noodzaak om voor onze energievoorziening onafhankelijk te worden van schaarser wordende fossiele brandstoffen; onze internationale klimaatengagements verplichten ons ook om het aandeel hernieuwbare energie in onze productie fors op te drijven. Om de Belgische doelstelling inzake hernieuwbare energie tegen 2020 te realiseren, moet Vlaanderen 2,156 Mtoe (miljoen ton olie-equivalent) realiseren. Daartoe moet de huidige productie hernieuwbare energie met 19.000 gigawattuur toenemen.

De Vlaamse overheid heeft daarom een ondersteuningsbeleid voor hernieuwbare energie. Dat wordt nu echter manifest tegengewerkt door de federale beslissing om de kerncentrales van Doel 1 en Doel 2 langer open te houden. Bovendien dreigen Vlaamse investeringen – zowel van ondernemers als van elektriciteitsverbruikers – vernietigd te worden.

De enige mogelijke reactie van het Vlaams Parlement is dan ook om een belangenconflict in te roepen tegen de levensduurverlenging van de kerncentrales en in overleg te treden met de federale overheid om te vermijden dat een federale beslissing het voor het Vlaamse Gewest onmogelijk maakt om zijn eigen bevoegdheden uit te oefenen.

Joris VANDENBROUCKE
Björn RZOSKA
Rob BEENDERS
Johan DANEN
Bruno TOBBACK
Hermes SANCTORUM-VANDEVOORDE

MOTIE

Het Vlaams Parlement,

– stelt vast dat:

- 1° er grote vragen zijn en blijven over de veiligheid van de kerncentrales Doel 1 en 2 en dat er nu bovendien de nodige aanpassingswerken moeten worden gedaan om die centrales tien jaar langer dan gepland open te houden;
- 2° de deelstaten nauwelijks betrokken zijn bij de beoordeling van veiligheids- of milieueffecten van vergunningen (of de verlenging van vergunningen) van nucleaire installaties of bij de evaluatie of opvolging van nucleaire noodplannen en dat er wel een samenwerkingsakkoord werd afgesloten over nucleaire veiligheid, maar dat dat nauwelijks wordt opgevolgd;
- 3° er nog steeds geen algeheel energiepact is, hoewel dat is opgenomen in zowel het federale als het Vlaamse regeerakkoord, dat het proces om tot zo'n algeheel energiepact te komen zelfs nog niet werd opgestart, en dat terwijl de afgesloten conventie een belangrijke voorafname vormt op een dergelijk pact;
- 4° het openhouden van de oudste Belgische kerncentrales volgens een CREG-studie (CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas) van 2 september 2015 niet nodig is voor de bevoorradingszekerheid, zelfs niet als er rekening wordt gehouden met een echt koude winterperiode;
- 5° een studie van transmissienetbeheerder Elia – die dateert van 13 november 2015 maar pas publiek werd gemaakt op 2 december 2015, dus na het akkoord tussen de Belgische Regering en Engie en Electrabel – eveneens concludeert dat een verlenging van de levensduur van beide centrales niet noodzakelijk is om stroomtekorten in de winter te voorkomen;
- 6° de verlenging van de levensduur van de kerncentrales Doel 1 en 2 zelfs zal leiden tot een overcapaciteit en stroomoverschotten;
- 7° daardoor de nieuwe investeringen in hernieuwbare energie in Vlaanderen zwaar onder druk komen te staan, waardoor de kans groot is dat we de doelstellingen op het vlak van hernieuwbare energie voor Vlaanderen tegen 2020, die door het nieuwe klimaatakkoord nog zijn aangescherpt, niet of slechts tegen veel hogere kosten zullen kunnen halen;
- 8° de kans reëel is dat door de overproductie van nucleaire stroom, hernieuwbare stroom minder concurrentieel wordt, de bandingfactor voor vormen van hernieuwbare stroom kan stijgen en de Vlaamse belastingbetalers meer zullen moeten betalen om de ondersteuning van groene stroom op peil te houden, terwijl de Federale Regering de lasten voor de nucleaire stroomproducenten fors verlaagd heeft;
- 9° bovendien nog niet duidelijk is hoe de Europese voorrangsregel, waarbij geproduceerde hernieuwbare stroom altijd voorrang moet krijgen op nucleaire stroom of toch een gewaarborgde toegang moet krijgen tot het stroomnet, in de praktijk geïmplementeerd zal worden;
- 10° de producenten van hernieuwbare energie in Vlaanderen unisono laten weten dat die maatregel voor hen bijzonder nefast is en hun toekomstige groeikansen fnuikt;
- 11° de federale maatregel om die twee kerncentrales tien jaar langer open te houden, ingaat tegen de doelstellingen van de Vlaamse Regering, opgenomen in haar regeerakkoord om haar Europese verplichtingen inzake hernieuwbare energie tegen 2020 na te komen;
- 12° de federale maatregel ingaat tegen het voornemen van de Vlaamse Regering in haar Visienota 2050 om op termijn de transitie te maken naar een koolstofarme economie in Vlaanderen;

- 13° het langer openhouden van Doel 1 en 2 dus bijzonder schadelijk is voor de Vlaamse economie en vooral voor de noodzakelijke vergroening van die Vlaamse economie;
- gelet op:
 - 1° artikel 109 van het Reglement van het Vlaams Parlement;
 - 2° de beslissing van de Federale Regering om de levensduur van de kerncentrales Doel 1 en 2 met tien jaar te verlengen;
 - 3° het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie (*Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 54 1511/001 en 54 1511/002 (erratum));
 - 4° de kritiek van de Raad van State bij dat ontwerp, waarin gesteld wordt dat de federale overheid in haar overeenkomst met de eigenaar van de kernreactoren Doel 1 en 2 geen contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid op zich kan nemen voor het optreden of niet optreden van gemeenschappen of gewesten;
 - 5° het akkoord tussen de Federale Regering met energiegroep Engie en diens filiaal Electrabel over de levensduurverlenging van de kernreactoren Doel 1 en 2, waardoor de reactoren tien jaar langer zouden open blijven;
 - overwegende dat:
 - 1° het feit dat studie (F)150604-CDC-1422 van de onafhankelijke energie-regulator CREG van 4 juni 2015 aangeeft dat het openhouden van alle nucleaire centrales elke investering in alternatieve productiecapaciteit in België blokkeert, waardoor de levensduurverlenging van Doel 1 en Doel 2 de realisatie van onze Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie (13% tegen 2020) ondermijnt;
 - 2° een levensduurverlenging van Doel 1 en 2 het risico vergroot op tijdelijke afkoppeling van groenestroominstallaties of warmte-krachtinstallaties van het net (in periodes van lage vraag en ontbrekende exportmogelijkheden), en dat de levensduurverlenging aldus de rentabiliteit van bestaande installaties van hernieuwbare energie negatief beïnvloedt en het investeringsklimaat voor nieuwe installaties ondermijnt;
 - verklaart, overeenkomstig artikel 32 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat het van oordeel is ernstig te kunnen worden benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie (*Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 54 1511/001 en 54 1511/002 (erratum));
 - vraagt bijgevolg de schorsing van de procedure aangaande de behandeling van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie (*Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 54 1511/001 en 54 1511/002 (erratum)) met het oog op overleg met de gewesten.

Joris VANDENBROUCKE
Björn RZOSKA
Rob BEENDERS
Johan DANEN
Bruno TOBBACK
Hermes SANCTORUM-VANDEVOORDE